

फेदीखोला गाउँपालिका गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य एवम् समन्वय
सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७८।०९।०४

प्रकाशित मिति: २०७८।०९।१४

प्रस्तावना: फेदीखोला गाउँपालिका क्षेत्रभित्र काम गर्ने सम्पूर्ण गैह्र सरकारी संस्थासँगको सहकार्य, समन्वय, सहयोग, सहभागिता र परिचालनमार्फत विकासमा सहभागिता, कार्यन्वयनको पारदर्शिता र उद्देश्यप्रतिको जवाफदेहिता वृद्धि गर्दै समावेशी एवं मूलप्रवाहीकरणमार्फत समावेशी विकास एवं समन्यायीक प्रतिफल वितरण नीतिको अवलम्बन गर्ने उद्देश्यले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि फेदीखोला गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट यो निर्देशिका लागू गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

क) यो निर्देशिकाको नाम " गैरसरकारी संस्था (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) निर्देशिका २०७४ " रहने छ

(ख) यो निर्देशिका फेदीखोला गाउँपालिकाको राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२) परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

क) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लाई जनाउने छ ।

ख) "गाउँसभा" भन्नाले नेपालको संविधानको धारा २२२ को उपधारा (१) बमोजिमको गाउँ सभालाई सम्झनुपर्छ ।

ग) "गाउँपालिका" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन २०७४ को दफा २ को (च) मा व्यवस्था भए बमोजिम फेदीखोला गाउँपालिकालाई सम्झनुपर्नेछ ।

घ) "अध्यक्ष " भन्नाले फेदीखोला गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनुपर्नेछ ।

ङ) "उपाध्यक्ष" भन्नाले फेदीखोला गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनुपर्नेछ ।

- च) "प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत" भन्नाले ऐनको दफा ८४ वमोजिमको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्झनुपर्नेछ ।
- छ) "सञ्चालन समिति" भन्नाले गाउँपालिका स्तरमा गठन भएको गैरसरकारी संस्था सञ्चालन समितिलाई सम्झनुपर्नेछ ।
- ज) "संयोजक" भन्नाले फेदीखोला गाउँपालिकाको गैरसरकारी संस्था सञ्चालन समितिको संयोजकलाई सम्झनुपर्नेछ ।
- झ) "सदस्य-सचिव" भन्नाले फेदीखोला गाउँपालिकाको गैरसरकारी संस्था सञ्चालन समितिका सदस्य सचिवलाई सम्झनुपर्नेछ ।
- ञ) "सदस्य" भन्नाले फेदीखोला गाउँपालिकाकाको गैरसरकारी संस्था सञ्चालन समितिका सदस्यहरूलाई सम्झनुपर्नेछ ।
- ट) "बैठक" भन्नाले फेदीखोला गाउँपालिकाकाको गैरसरकारी संस्था सञ्चालन समितिको बैठकलाई सम्झनुपर्नेछ ।

परिच्छेद-२

लक्ष्य तथा उद्देश्य

३) लक्ष्य तथा उद्देश्य:

स्थानीय शासन प्रक्रियामा स्वस्फूर्त र स्वायत्त रूपमा गठित गैससको माध्यमद्वारा सामाजिक परिचालनबाट पिछडिएका क्षेत्र तथा वर्गका महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक एवम् दलितहरू समेतको स्थिति तथा आर्थिक, सामाजिक स्तरमा सुधार ल्याई सुसंस्कृत, समतेमूलक, सशक्त एवम् सहभागितात्मक प्रक्रियाद्वारा समुन्नत समाजको स्थापनाको लागि स्थानीय तह र गैर सरकारी संस्थाहरूबीच पारस्परिक सद्भाव अभिवृद्धि गरी विकासका सहयात्रीको रूपमा कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याउनु यस निर्देशिकाको लक्ष्य हुनेछ । उपरोक्त लक्ष्य पूरा गर्न देहायका उद्देश्यहरू प्राप्तीमा जोड दिईनेछ ।

३.१ स्थानीय तह सेवामुखि व्यवहार, सुसंस्कार र पारदर्शितामा जोड दिँदै सहभागितामूलक रूपमा स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने विकास क्रियाकलापहरूलाई संस्थागत प्रणालीको विकासमा सहयोग पुऱ्याउने ।

- ३.२ विकास प्रयासको पहुँच नपुगेका समुदाय र वर्गचाट हुने यौगवानको कदर गर्दै सामाजिक तथा आर्थिक रुपमा तिनलाई आत्मनिर्भर र सशक्त बनाउने कार्यमा साझेदारको रुपमा काम गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।
- ३.३ सामाजिक-आर्थिक क्रियाकलापमा पिछडिएको वर्ग, जाति र क्षेत्रका साथै त्यहाँका महिला तथा पुरुषको संलग्नता, सहभागिता, भूमिका तथा योगदानलाई समान ढंगले अभिवृद्धि गर्ने उनीहरूको अधिकारको संरक्षण गर्ने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउने ।
- ३.४ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सम्पूर्ण गैर सरकारी संस्थाहरूको अनुगमन, मूल्यांकन, नियमन, निर्देशन र नियन्त्रणको व्यवस्थापन गर्ने।
- ३.५ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका गैर सरकारी संस्थाहरूको गतिविधि तथा कृयाकलापहरूलाई गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप नै मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउने ।
- ३.६ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका गैससहरूको बार्षिक तथा अर्धवार्षिक रुपमा प्रगतिको समीक्षा मुल्याङ्कन गरि पुरस्कृत र दण्डीत गर्ने ।
- ३.७ गाउँपालिकाक्षेत्रभित्र रहेका गैससहरूको प्रोफाईल तयार गरी सूचनालाई अद्यावधिक गर्ने ।
- ३.८ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका गैससहरूका क्रियाकलापहरूमा दोहोरोपन न्यूनिकरण गर्दै एकद्वार प्रणाली कायम गर्ने ।

परिच्छेद ३

गैरसरकारी संस्था सञ्चालन सम्बन्धि सिद्धान्त, रणनीति तथा नीति:

- ४) गैर सरकारी संस्था सञ्चालन सम्बन्धी सिद्धान्तहरू: (१) गैसस सञ्चालन सम्बन्धमा देहायका सिद्धान्तहरू अवलम्बन गरिनेछ
- क) फेदीखोला गाउँपालिकाको गाउँ सभा सञ्चालन हुनुपूर्व गैससहरूको कार्यक्रम पेश गरी सभाबाट स्वीकृत भए बमोजिम गर्ने, गराईने ।
- ख) विकास साझेदारहरूको संबल पक्ष बृद्धिका लागि प्रोत्साहन गर्ने ।
- ग) फेदीखोला गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कार्य गर्ने गैससका कार्यक्रमहरू पारदर्शी, उत्तरदायी र लक्ष्यमूलक बनाउँदै जाने ।
- घ) कार्यक्रम शुरु हुनु अगावै यसको अवधारणा प्रष्ट र नक्षित समुदायसित छलफन भएको हुनुपर्ने ।

ड) कार्यक्रम तर्जुमा देखि कार्यान्वयन तहसम्म लक्षित समुदायको संलग्नता हुनुपर्ने ।

च) समाजका कमजोर पक्षलाई सबल बनाउन ध्यान दिएको हुनुपर्ने ।

छ) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को मूल मर्मलाई आत्मसात गर्नुपर्ने ।

५) गैर सरकारी संस्था सञ्चालन सम्बन्धी रणनीतिहरू: (१) संस्था सञ्चालन सम्बन्धी निम्नानुसारको रणनीति अवलम्बन गरिनेछ।

क) गैरसरकारी संस्थालाई गाउँपालिका क्षेत्रको विकासको निम्ती विकासको साझेदारको रूपमा स्थापित गर्ने।

ख) गैरसरकारी संस्थाका प्रमुख कार्यक्षेत्र यकिन गरि सहकार्यको आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।

ग) गैरसरकारी संस्थाहरूको कामको मूल्यांकन गरि पोत्साहन गर्दै लगिनेछ ।

घ) गैरसरकारी संस्थाहरूलाई क्षमता विकास एवं कार्यहरूमा प्रवर्द्धनकारी भुमिका निर्वाह गरिनेछ ।

ड) गैरसरकारी संस्थाहरूलाई लक्षित वर्ग, जोखिमग्रस्त समुदाय एवं पिछडिएको क्षेत्रमा एवं फेदीखोला गाउँपालिकाले तोकेको प्रार्थमिकता प्राप्त क्षेत्रमा कार्य गर्न प्रोत्साहित गर्दै लगिने ।

६) गैर सरकारी संस्था सञ्चालन सम्बन्धी नीतिहरू: (१) उपरोक्त रणनीतिहरू पुरा गर्न निम्नानुसारको नीतिहरू अवलम्बन गरिनेछ:

क) स्थानीय तहद्वारा सञ्चालन हुने कार्यमा गैससहरूको सहभागिता र साझेदारी अभिवृद्धि गर्ने ।

ख) सामुदायिक तथा सार्वजनिक श्रोत र साधनमाथिको पहुँच तथा उपभोगमा गैसस नागरिक समाजको साझेदारी र सहभागिता वृद्धि गर्ने ।

ग) पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदाय तथा महिलाहरू, ज्येष्ठ नागरिक एवं उत्पीडित समुदाय सामाजिक परिचालनको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गर्न ।

घ) गैरसरकारी तथा निजी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

ड) गैससको दर्ता नवीकरण प्रणाली सुदृढ गरी स्थानीय स्तरमा सुदृढ तथ्यांकमा आधारित सूचना व्यवस्था (database) तयार गरी अभिलेख व्यवस्थित गर्न ।

च) गैरसरकारी क्षेत्रबाट समाजले प्राप्त गर्ने तुलनात्मक लाभ, गै.स.स. प्रतिस्पर्धात्मक नवीन सोच र सिकाइहरूको उपयोग गर्ने ।

- छ) गैससहरुको सुशासन, व्यवस्थापन र संस्थागत विकासमा सहयोग पुऱ्याउने ।
 ज) विकासको जिम्मेवार सहयात्रीको रूपमा पारस्परिक सहयोग वृद्धि गर्ने ।
 झ) गैससहरुको कृयाकलापहरुलाई पारदर्शी बनाउन वित्तीय लेखापरीक्षण, सामाजिक परीक्षण, कार्यस्थलमा सार्वजनिक लेखापरीक्षण गरी सार्वजनिक गर्ने ।
 ञ) अर्धवार्षिक, वार्षिक रूपमा गैससहरुको कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने तथा प्रस्तुतिकरणको व्यवस्था गराउने ।

परिच्छेद ४

गैरसरकारी सस्थाको कार्यक्षेत्र, प्रकार र भूमिका

- ७) गैरसरकारी सस्थाहरुको कार्यक्षेत्र: (१) गैरसरकारी सस्थाहरुको कार्यक्षेत्र निम्नानुसार हुनेछ:
- क) सामाजिक विकासको पुर्वाधार निर्माण सम्बन्धी क्रियाकलापहरु
 ख) जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यहरु
 ग) लक्षित वर्ग एवं पिछडिएको क्षेत्रको न्याय एवं विकासको लागि बहस, पैरवी सम्बन्धी कार्यहरु
 घ) लक्षित वर्गको आयआर्जन क्षमता बढाउन कृषि, पशु, सीपमूलक तालीम सम्बन्धी कार्यहरु
 ङ) गाउँपालिकावासीहरुको साक्षरता, शिक्षा, चेतना बढाउन अभियान वा विशेष कार्यक्रमहरु
 च) जनताको स्वास्थ्य, सरसफाई, प्राकृतिक श्रोत तथा वातावरणको संरक्षण र प्रवर्धन सम्बन्धी कार्यहरु
 छ) लक्षित वर्गको मानव अधिकार, जोखिममा रहेका पक्षको राहत एवं पुनस्थापना गर्ने सम्बन्धी कार्यहरु
 ज) खेलकुद सम्बन्धी कृयाकलापहरु
 झ) जलवायु परिवर्तन (climate change) को प्रभाव कम गर्न सहयोग पुऱ्याउने कार्यहरु
 (२) उपदफा (१) का अतिरिक्त गैरसरकारी संस्थाहरुको कार्यक्षेत्र मूख्यतः दलित, महिला, बृद्ध, अपाङ्ग, बालबालिका, एकल महिला, मुस्लिम, जनजाती, पिछडिएको वर्ग

एवं क्षेत्रका समुदाय आदिलाई केन्द्रित गरी विपन्नता नक्सांकनमा पछाडी रहेका वर्गमा विशेष प्राथमिकताका साथ गैससहरुलाई परिचालन गर्न जोड दिइनेछ ।

८) गैरसरकारी संस्थाहरुको वर्गिकरण:- (१) गैरसरकारी संस्थाहरुको वर्गिकरण निम्नानुसार गरिनेछ :

- क) पेशागत संस्थाहरु जस्तै तालिम, परामर्श तथा अनुसन्धान गर्ने संस्थाहरु
- ख) सामुदायिक विकास सम्बन्धी संस्थाहरु
- ग) महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी संस्थाहरु
- घ) मानव अधिकारको प्रवर्धन गर्ने संस्थाहरु
- ङ) कृषि, वन, तथा वातावरण सम्बन्धी काम गर्ने संस्थाहरु
- च) जनस्वास्थ्य सम्बन्धी काम गर्ने संस्थाहरु
- छ) गरिबी निवारण सम्बन्धी काम गर्ने संस्थाहरु
- ज) सार्वजनिक नीतिमा अध्ययन गर्ने संस्थाहरु
- झ) अन्य प्रकृतिका संस्थाहरु

९) गाउँपालिकाको भूमिका: (१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गैसस सञ्चालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धमा गाउँपालिकाको भूमिका देहाय बमोजिम रहनेछ ।

- क) सामाजिक विकासका लागि सहयोगीको भूमिका
- ख) आवधिक योजनाको लक्ष्य पूर्तिमा उत्प्रेरक, नियामक, सहजकर्ताको भूमिका
- ग) सामाजिक परिचालन र सहभागिता प्रवर्द्धकको भूमिका
- घ) दवाव समूहको रूपमा पारदर्शिता कायम गर्न तथा गरिबी न्यूनिकरणउन्मुख नीतिको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्न सहयोगीको भूमिका
- ङ) स्थानीय तह र विषयगत शाखाहरूसँगको निरन्तर सम्पर्क र अन्तरक्रिया तथा प्रक्रियात्मक सुधारमा सहयोगीको भूमिका
- च) सरोकारवाला सस्याहरुवीचको सम्पर्क र सिकाई आदानप्रदानमा सहयोगीको भूमिका
- छ) समुदाय र सेवावीच माग सृजनामा उत्प्रेरकको भूमिका
- ज) दलित एवं पिछडिएका वर्गको उत्थान र मूलप्रवाहीकरणमा सहजकर्ताको भूमिका

- झ) महिला, युवा, वृद्ध, असहाय, अशक्त र अपांगहरूको उत्थान/सशक्तिकरणका लागि सहजकर्ताको भूमिका
- ञ) जलवायु परिवर्तन (Climate Change) को प्रभाव न्यूनिकरणका लागि सहजकर्ताको भूमिका

परिच्छेद ५

सञ्चालन समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार

१०) सञ्चालन समितिको गठन: (१) फेदीखोला गाउँपालिकाका गैरसरकारी संस्थाहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले देहाय बमोजिमको सञ्चालन समिति को गठन गरिनेछ:

क) संयोजक: अध्यक्ष

ख) सदस्य: उपाध्यक्ष

ग) सदस्य: गाउँपालिकाको सामाजिक विकास समितिको संयोजक

घ) सदस्य: सामाजिक विकास शाखा प्रमुख

ङ) सदस्य: गाउँपालिकाभित्र क्रियाशील गैससहरूमध्येबाट संयोजकले तोकेको दुई जना प्रतिनिधि

च) सदस्य-सचिव: प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत

(२) समितिले आवश्यकतानुसार विषय विशेषज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

११) गैसस सञ्चालन समितिका काम, कर्तव्य र अधिकार:

क) गैरसरकारी संस्थाहरू परिचालन सम्बन्धी नीति तर्जुमा एवं समसामयिक कार्यक्रमहरू परिमार्जन गरी स्वीकृतीका लागि कार्यपालिकामा पेश गर्ने छ।

ख) गैससहरूका बजेट तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी स्वीकृतीका लागि कार्यपालिकामा पेश गर्ने

ग) गैससहरूको क्षमता विकासमा सहयोग पुऱ्याउने

घ) गैससहरूका कार्यहरूको अनुगमन, मूल्यांकन गरी उत्कृष्ट कार्य गर्नेलाई पुरस्कार र नराम्रो कार्य गर्नेलाई उचित नियमनका उपायहरू अपनाउने

ङ) गैससका कार्यहरूको मूल्यांकनका आधार सूचक एवं कार्यविधि र ढाँचा तयार गर्ने

च) गैससहरुको परिचालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धी फाराम, ढाँचा, कार्यविधि तयार गर्ने

छ) अन्य :

१. गैसस सम्बन्धी नीति नियम/कार्यविधि/विनियम तय गरी गैसस सञ्चालन समितिबाट पास भै गाउँ सभाबाट स्वीकृत गराई लागु गर्ने तथा गराउने ।
२. गैससको सक्रिय सहभागिताका लागि संरचना र प्रक्रिया निर्धारण गर्ने र गाउँ सभाबाट स्वीकृत गराउने ।
३. गैसस कार्यक्रम तयार गर्ने, त्यस्ता कार्यका लागि वित्तीय र प्राविधिक श्रोत जुटाउने र वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्ने ।
४. पिछडिएका वर्ग र क्षेत्रका महिला तथा बालबालिकाको हित र लैंगिक समानता जस्ता सामाजिक विषयहरुमा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन तथा अनुगमनका लागि गैससहरूसँग समन्वय गर्नुका साथै आवश्यक सहयोग गर्ने।
५. गैसस संलग्न रहेको कार्यक्रमहरुको सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा समीक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
६. गैससहरुको लेखापरीक्षण, सार्वजनिक लेखा परीक्षण, सामाजिक परीक्षण र वार्षिक प्रतिवेदनहरुको अभिलेख र विश्लेषण गर्ने ।
७. क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न गाउँपालिकासँग समन्वय गर्ने ।
८. गैसस सम्बन्धी तथ्याङ्क, सूचना सङ्कलन गर्ने वा सो कार्यमा सहयोग र समन्वय गर्ने ।
९. जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय गरी गैसस एवं तिनका गतिविधि र कार्यक्रमहरु र अभिलेख राख्ने, गैससहरुको वर्गीकरण तथा सूचीकृत गर्ने र तथ्यांक अभिलेख राख्न आवश्यक सहयोग गर्ने ।
१०. गाउँ सभाको लागि गाउँपालिका कार्यालयमा वार्षिक कार्यक्रमहरु नगर्ने, स्वीकृत नभई कार्य गर्ने गैससहरुको नविकरण रोक्का राख्ने ।
११. स्थानीय स्तरमा गठन भएका सामुदायिक संघ-संस्थाहरुको प्रवर्द्धनमा सहयोग र समन्वय गर्ने ।

१२. गैसस, उपभोक्ता समूह, सामाजिक संस्थाहरूलाई विषयगत आधारमा वर्गीकरण गरी सूचीकृत गर्ने ।
१३. आवश्यकतानुसार कार्य सञ्चालन गराउन सञ्चालन समितिले कार्यदल गठन गर्न सक्ने र विशेष सेवा लिन सक्ने ।
१४. आवश्यकतानुसार कार्यदलको काम, कर्तव्य र अधिकार तोक्ने ।

परिच्छेद ६

गैससका कार्यकमको अनुगमन एवं मूल्यांकन

१२) अनुगमन एवं मूल्यांकन: (१) गैरसरकारी संस्था एवं उनीहरूको कार्यको अनुगमन एवं मूल्यांकन निम्नानुसार हुनेछ:

- क) गैरसरकारी संस्थाहरूबाट सम्पादित कार्यहरूको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन सम्बन्धित संस्थाले गैसस सञ्चालन समितिमार्फत निरन्तर रूपमा गराउनु पर्नेछ । अनुगमन सम्बन्धी सम्पूर्ण खर्चहरू सम्बन्धित संस्था आफैले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- ख) उपरोक्तानुसार भएको अनुगमन एवं मूल्यांकनको आधारमा प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार गैससहरूले उनीहरूको कार्यमा सुधार ल्याउनु पर्नेछ ।
- ग) गैससहरूको नियमित अनुगमन गर्न, कार्यमा दोहोरोपना हटाउन, आपसी समन्वय एवं कार्य साझेदारीलाई प्रवर्द्धन गर्न गाउँपालिका र सञ्चालन समितिले एक संयुक्त कार्यदल गठन गरी निरन्तर अनुगमन प्रणालीको स्थापना गर्नेछ ।
- घ) गैसस संचालन समितिले गैससका कार्यको अनुगमन एवं मूल्यांकन गर्न सोको आधार, सुचक, अन्य उपयुक्त विधिहरू समेतको विकास गरी सो को आधारमा उनीहरूको कार्य, उद्देश्य र उपलब्धी बीचको सम्बन्ध समेतको विश्लेषण गरि अनुगमन एवं मूल्यांकन गर्नेछ ।

(२) गैससहरूले सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरूको सम्बद्ध निकायहरूको सहभागितामा संयुक्त एवं नियमित अनुगमन गर्ने व्यवस्था सञ्चालन समितिले मिलाउनु पर्नेछ । अनुगमन पश्चात अनिवार्य रूपमा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरी सञ्चालन समितिमा पेश गरि सो उपर छलफल गरी समितिले पृष्ठपोषण गर्नुपर्नेछ र यस्तो पृष्ठपोषण सम्बन्धित संस्थाले पालना गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ७

गैरसरकारी संस्थाको प्रवर्द्धन, क्षमता विकास र नियमन

१३) गैरसरकारी संस्थाको प्रवर्द्धन, क्षमता विकास र नियमन: (१) गैससहरूको प्रवर्द्धन, क्षमता विकास र नियमन निम्नानुसार गरिनेछ:

क) गैससको स्थापना, दर्ता, नविकरण जस्ता कार्यमा गैसस महासंघ गाउँपालिका कार्य समितिले सहजीकरण गर्ने छ एवं कार्यहरूको सरलीकरण गर्न सहयोग गर्ने छ।

ख) गैससका कार्यलाई सहजिकरण गर्न गाउँपालिकामा गैसस समन्वय शाखा स्थापना गरिने छ।

ग) गैससहरूको कार्यहरू अनुसूची-१ बमोजिमका आधारहरूमा मूल्यांकन गरी उत्कृष्ट कार्य गर्ने संस्थालाई प्रशंसापत्र, नगद वा अन्य पुरस्कार दिइनेछ र उद्देश्य विपरित कार्य गर्नेलाई नविकरण कार्य रोक्का राखिनेछ।

घ) गैसस वा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकासको लागि गैसस सञ्चालन समितिले गैसस महासंघ गाउँपालिका कार्य समितीको समन्वयमा आवश्यक योजना बनाई गाउँपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नेछ र स्वीकृत भएपछि सो अनुसारका क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू लागू गर्नेछ।

ङ) गैससहरूको नियमन गर्दा नकारात्मक विधि भन्दा सहजकरण, उत्तरदायीपूर्ण र सकारात्मक वातावरण सिर्जनाका माध्यमबाट गरिनेछ।

च) गाउँभित्रका एवं बाह्य सहयोगदाताहरूलाई गैससमार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न उचित पैरवी गरिनेछ।

१४) गैससको आचारसंहिता: गैससहरूको सामाजिक मर्यादा र जिम्मेवारी उच्च बनाउन अन्य कुराका साथै गैसस गाउँपालिका महासंघद्वारा तयार पारिएको आचार संहिता समेतको गैससहरूवाट पालना गर्नुपर्नेछ र उनीहरूको कार्यको मूल्यांकन गर्दा यस आचारसंहिता पालनाको स्तर समेतलाई आधार मानिनेछ।

१५) व्याख्या तथा संशोधन: यो निर्देशिकाको व्याख्या गर्ने अन्तिम अधिकार फेदीखोला गाउँपालिकामा निहित रहनेछ। यो निर्देशिकालाई कार्यपालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ।

१६) बाधा अड्काउ फुकाउ: यो निर्देशिकामा कुनै बाधा अड्काउ पर्न आएमा सो बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार गाउँपालिकाको कार्यपालिकामा निहित रहनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा १३ को उपदफा १ (ग) सँग सम्बन्धित)

मूल्याङ्कनका आधारहरू:

- क) सस्थाको दीर्घकालीन सोच, उद्देश्य र रणनीति प्रष्ट उल्लेख भएको ।
- ख) संस्थाको कार्यक्रमको दीगोपनाबारे सम्वद्ध जनशक्तिलाई जानकारी भएको ।
- ग) गैसस सुशासन, व्यवस्थापकीय पक्ष र व्यवहार स्पष्ट भएको ।
- घ) संचालित वा सम्पन्न कार्यहरूको राम्रो अलिभेख भएको ।
- ङ) सूचना तथा संचार र प्रतिवेदन प्रणाली व्यवस्थित भएको ।
- च) स्थानीय स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन भएको ।
- छ) कार्यहरू संख्यात्मक मात्र नभई गुणात्मक पनि भएको ।
- ज) आन्तरिक र बाह्य सम्बन्ध राम्रो भएको ।
- झ) सूचकहरूको स्पष्टता र कार्ययोजना भएको ।
- ञ) कार्यहरू तोकिएको समयमा सम्पन्न भएको ।
- ट) कार्यहरूमा सुशासन, पारदर्शिता, नियमितता र नेतृत्व प्राप्त भएको ।
- ठ) वार्षिक रुपमा सार्वजनिक लेखापरीक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा लेखापरीक्षण भएको ।
- ड) स्थानीय सरकारसँग साझेदारी एवं समन्वय गरेको ।